

ÎNCHEIERE

16 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând cererea cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Dumitru Mardari, Mariana Pitic, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan, Aliona Miron, Anatol Țurcan, Ghenadie Plămădeală, Ion Guzun, Nadejda Toma, Liliana Catan, Vladimir Timofti și Nicolae Craiu, depusă de Elena Buga,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Buga împotriva Primăriei municipiului Chișinău, persoană terță Ghenadie Bîlbă privind contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2020 Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr.154-c/20 din 02 iunie 2020 eliberată persoanei terțe Ghenadie Bîlba și încasarea cheltuielilor de judecată legate de examinarea prezentului litigiu.

Prin hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Elena Buga împotriva Primăriei municipiului Chișinău, persoană terță Ghenadie Bîlbă privind contestarea actului administrativ, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 13 septembrie 2021 Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea. (f.d. 245, Vol.I)

Prin decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu cu menținerea hotărârii din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.131; 132/141, Vol.II)

La 04 ianuarie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a depus recurs motivat împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admise integral

cerințele Elenei Buga din cererea de chemare în judecată și anume de a anula autorizația de construire nr.154-c/20 din 02 iunie 2020 eliberată de către Primăria municipiului Chișinău solicitantului Ghenadie Bîlba, precum și încasarea de la intimați în beneficiu recurentei toate cheltuielile de judecată ce țin de examinarea prezentului litigiu.

Ședința de judecată cu privire la examinarea admisibilității recursului depus de Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu împotriva hotărârii din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost stabilită pentru data de 15 martie 2023, în componența completului de judecată compus din magistrații Tamara Chișca-Doneva (președinte), Aliona Miron și Iurie Bejenaru (judecători), constituit prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 149 din 27 decembrie 2022 „Cu privire la constituirea completelor de judecată pentru anul 2023”, în cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție .

La 14 martie 2023, recurenta Buga Elena în temeiul art.50 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă și art.6 din CEDO, a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Dumitru Mardari, Mariana Pitic, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan, Aliona Miron, Anatol Țurcan, Ghenadie Plămădeală, Ion Guzun, Nadejda Toma, Liliana Catan, Vladimir Timofti și Nicolae Craiu, de la examinarea admisibilității recursului depus de Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Drept motive de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Dumitru Mardari, Mariana Pitic, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan, Aliona Miron, Anatol Țurcan, Ghenadie Plămădeală, Ion Guzun, Nadejda Toma, Liliana Catan, Vladimir Timofti și Nicolae Craiu, a indicat că la momentul actual în privința judecătorilor nominalizați planează o bănuială rezonabilă că nu pot fi imparțiali și obiectivi, ori au fost numiți în calitate de judecatori la Curtea Supremă de Justiție pe timpul statului capturat.

Ca urmare, întru evitarea încălcării elementelor inerente ale garanțiilor procesuale instituite la art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, reglementează dreptul la un proces echitabil, se impune admiterea recuzării acestor magistrați. Or, examinarea în continuare a cererii de recurs de judecătoria nominalizați ar leza dreptul său la un proces echitabil garantat de art.6 al Convenției privind Drepturile Omului.

În sprijinul celor expuse menționează că urmează de reținut faptul că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului stipulează că, judecătorii trebuie nu numai să îndeplinescă criteriile obiective de imparțialitate, ci să fie și percepuți ca fiind imparțiali. Or, miza este încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire justițiabililor dintr-o societate democratică.

Totodată, Elena Buga a solicitat examinarea cererii de recuzare cu participarea ei, cerere pe care completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție o respinge. Or, criticile invocate de Elena Buga au fost expuse cu suficientă claritate în cererea de recuzare.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) din Codul administrativ, recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Conform practicii judiciare și în virtutea modificărilor operate la Codul de procedură civilă, prin Legea nr. 155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție examinează cererile de recuzare fără participanții la proces.

Examinând cererea de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Dumitru Mardari, Mariana Pitic, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan, Aliona Miron, Anatol Țurcan, Ghenadie Plămădeală, Ion Guzun, Nadejda Toma, Liliana Catan, Vladimir Timofti și Nicolae Craiu, depusă de către Elena Buga, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recuzare este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 202 alin. (1) din Codul administrativ, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50.

În conformitate cu art. 50 din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică: a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia; b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură; c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii; d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

În același timp, art. 202 alin. (4) din Codul administrativ, prevede că recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 50 alin. (1), lit. e) din Codul de procedură civilă, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

Totodată, conform art. 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sunt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeiuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanță.

Pentru a se pronunța asupra cererii de recuzare depuse de Elena Buga, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Dumitru Mardari, Mariana Pitic, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan, Aliona Miron, Anatol Țurcan, Ghenadie Plămădeală, Ion Guzun, Nadejda Toma, Liliana Catan, Vladimir Timofti și Nicolae Craiu, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră imperioasă analiza celor invocate prin prisma jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului. În hotărârea *Kyprianou v. Cyprus* (73797/01, § 121, ECHR 2005).

Înalta Curte a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești. Într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale (a se vedea *Padovani v. Italy*, hotărâre din 26 februarie 1993, Seria A nr. 257B, p.20, § 27).

În acest sens, art. 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

Curtea face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea *Piersack v. Belgium*, din 1 octombrie 1982 și *Grievies v. the United Kingdom*).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea.

În sensul dat, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea *Tocono și Profesorii Prometeiști v. Moldova*, *Castillo Algar v. Spain* și *Morel v. France*). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea *Ferrantelli and Santangelo v. Italy* și *Wettstein v. Switzerland*).

Cu referire la argumentele invocate de Elena Buga privind imparțialitatea judecătorilor recuzați la examinarea cereri de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, simpla citare a normei legale, cât și careva dubii sau suspiciuni cu privire la obiectivitatea și nepărtinirea magistraților nu pot servi drept argument justificat întru recuzarea acestora, atâta timp cât nu există fapte dovedite care să dea naștere la îndoieli în ceea ce privește imparțialitatea lor.

Totodată, Colegiul atestă că argumentele invocate în această privință, de fapt, sunt critici în adresa judecătorilor, care au dreptul de a exista într-o societate democratică, însă, pentru a constitui temei de imposibilitate a magistraților de a participa la examinarea unei cauze concrete, acestea din urmă trebuie să fie însoțite de probe suficiente.

Raportând circumstanțele constatate la prevederile legale ce guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, motivele invocate în cererea de recuzare a judecătorilor, *Tamara Chișca-Doneva*, *Alioan Miron* și *Iurie Bejenaru* nu cad sub incidența art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

Astfel, aluziile interpretate referitor la nepărtinirea judecătorilor pe cauza dedusă justiției, care într-un mod sau altul ar dezavantaja un participant la proces față de altul,

nu pot fi interpretate în favoarea încadrării în prevederile art. 50 al Codului de procedură civilă.

Cu referire la cererea de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție Dumitru Mardari, Mariana Pitic, Maria Ghervas, Galina Stratulat, Nina Vascan, Anatol Țurcan, Ghenadie Plămădeală, Ion Guzun, Nadejda Toma, Liliana Catan, Vladimir Timofti și Nicolae Craiu, aceasta urmează a fi respinsă pe motiv că judecătorii recuzați nu fac parte din completul de judecată nr. 1, format prin dispoziția nr. 149 din 27 decembrie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție.

Or, din sensul art. 50 alin. (1) și art. 52 alin. (5) din Codul de procedură civilă rezultă cert că, poate fi recuzat doar judecătorul care judecă cauza. În proces nu se admite recuzarea judecătorilor care nu sunt implicați în examinarea cauzei.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, motivele invocate în cererea de recuzare nu constituie circumstanțe, care indică la imparțialitatea obiectivă a judecătorilor nici în sensul definit de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Or, după cum reiterează Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă, imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor necesare excluderii unei bănuieli rezonabile privind imparțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile. În acest context, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului statuează că, în fiecare caz concret va trebui de stabilit dacă, în afara conduitei personale a judecătorului, există fapte dovedite de natură a ridica îndoieli în ceea ce privește imparțialitatea acestuia (Wettstein contra Elveției, hotărârea din 21 decembrie 2000, definitivă din 21 martie 2001).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Aliona Miron și Iurie Bejenaru.

În conformitate cu art. 50-53 și 270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea Elenei Buga de examinare în ședință publică a cererii de recuzare.

Se respinge cererea cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Aliona Miron și Iurie Bejenaru, depusă de Elena Buga, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Buga împotriva Primăriei municipiului Chișinău, persoană terță Ghenadie Bîlbă privind contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Statulat

Dumitru Mardari